

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(для викладачів)

з виробничої лікарської практики з хірургічної стоматології

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»
факультет, курс: стоматологічний, IV

Рекомендовано до друку методичною комісією зі стоматологічних дисциплін
(протокол №___ від ____.____.201 р.)

Методичні вказівки складені професорсько–викладацьким складом кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії: зав.каф., проф. Варес Я.Е., доц. Медвідь Ю.О., ас. Петров Д.Б., ас. Сороківський І.С., ас. Сороківська Н.М., ас. Федин Ю.І., ас. Філіпський А. В.

Рецензенти:

Синиця В.В. – доцент кафедри терапевтичної стоматології ЛНМУ імені Данила Галицького
Заліський Б.М. – доцент кафедри ортопедичної стоматології ЛНМУ імені Данила Галицького

Відповідальний за випуск: **проф. Варес Я.Е.**

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології»

відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 221 «Стоматологія»

освітньої програми *магістра стоматології*

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дисципліна передбачає засвоєння практичних навичок з хірургічної стоматології за основними її розділами: «Пропедевтика хірургічної стоматології», «Запальні захворювання ЩЛД», «Травматологія ЩЛД», при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, невідкладного лікування та профілактики основних і найбільш розповсюджених захворювань ЩЛД.

Значна увага приділяється формуванню у студентів навичок збору анамнезу, проведення обстеження та диференційної діагностики захворювань ЩЛД із різноманітним клінічним перебігом та їх ускладненнями, на практиці вивчаються сучасні підходи до діагностики, принципів лікування та профілактики на засадах дані доказової медицини, а також невідкладні стани в практиці хірургічної стоматології. Студенти приймають участь в діагностично-лікувальному процесі амбулаторних пацієнтів під наглядом безпосередніх керівників від бази практики. Також передбачено ознайомлення з лікувально-профілактичними заходами, які найчастіше застосовуються в хірургічній стоматологічній практиці.

Вивчення дисципліни «виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології» сприяє формуванню цілісного уявлення про будову й функціонування органів ЩЛД; поглибленню теоретичної та практичної підготовки, набуттю професійних практичних навичок для самостійної лікарської діяльності.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин	Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього		
Назва дисципліни: виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології <i>Змістових модулів 1</i>	3 кредити / 90 год.	IV курс (VII семестр)	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є патологічні процеси ЩЛД, що відносяться до компетенції хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, особливості їх клінічного перебігу, основні діагностичні та лікувальні маніпуляції, що застосовуються в практиці хірурга-стоматолога.

Міждисциплінарні зв'язки: терапевтична стоматологія, стоматологія дитячого віку, ортопедична стоматологія, нормальна анатомія, гістологія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія, топографічна анатомія та оперативна хірургія, мікробіологія, біохімія, фармакологія, внутрішні хвороби, ендокринологія, шкірно-венеричні, нервові хвороби, оториноларингологія, офтальмологія, медицина екстремальних станів.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології» є фахова підготовка лікаря-стоматолога, яка передбачає засвоєння питань теорії й практики з усіх розділів хірургічної стоматології та основ ЩЛХ, починаючи з

організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару до надання ургентної допомоги при невідкладних станах і в вогнищах масового ураження та кваліфікованої хірургічної стоматологічної при захворюваннях ЩЛД.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології» є вміння проводити обстеження хірургічного стоматологічного хворого, діагностувати основні симптоми та синдроми патологій ЩЛД, обґрунтувати та сформулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, сформулювати клінічний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати принципи комплексного лікування в клініці хірургічної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань ЩЛД, знати заходи первинної та вторинної профілактики найбільш поширених хірургічних стоматологічних захворювань.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Пояснювати та трактувати принципи деонтології та лікарської етики в хірургічній стоматології і ЩЛХ, методика обстеження хворих з патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.

Аналізувати покази та протипокази, особливості застосування основних методик загального та місцевого знеболення, седації в практиці хірурга-стоматолога.

Розробити план та провести обстеження пацієнта з патологією ЩЛД, скласти план додаткових методів дослідження та вміти інтерпретувати їх результати, план комплексного обстеження та лікування хворих на СНІД.

Виконувати збір анамнезу та огляд хворого на вказану патологію ЩЛД, заповнити відповідну медичну документацію; виконувати серцево-легеневу реанімацію.

Проводити забір матеріалу для проведення додаткових методів дослідження (мікробіологічного, цитологічного, гістологічного); заходи профілактики та надання допомоги при невідкладних станах.

Призначати індивідуальну схему премедикації в залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання, медикаментозну терапію у післяопераційний період, надавати відповідні рекомендації.

Продемонструвати техніки передопераційної підготовки рук хірурга за сучасними методиками, техніку антисептичної обробки операційного поля, техніки місцевих анестезій на верхній та нижній щелепах; операції видалення окремих груп зубів на верхній та нижній щелепах, перикоронароектомії, атипового видалення зуба.

Тематичний план практичних (семінарських) занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Структура і організація хірургічної стоматологічної населенню України. Ознайомлення з роботою лікаря хірурга-стоматолога. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань в залежності анатомо-фізіологічних особливостей будови щелепно-лицевої ділянки.	6
2.	Методи обстеження хворого. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта з хірургічною стоматологічною патологією. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики.	6
3.	Стоматологічний інструментарій рекомендований для виконання хірургічних маніпуляцій у порожнині рота. Санітарно-епідемічні вимоги роботи лікаря хірурга-стоматолога.	6
4.	Методика місцевого знеболення при амбулаторних хірургічних втручаннях на верхніх та нижній щелепах.	6
5.	Методики типового і нетипового видалення зубів на верхніх та нижній щелепах.	6
6.	Показання та протипоказання до оперативного втручання в амбулаторній хірургічній стоматологічній практиці. Методика проведення оперативних втручань: періостотомії при підокісному абсцесі; альвеолотомії, резекції верхівки кореня, гемісекції, короно-радикулярної сепарації.	6
7.	Методика обстеження хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.	6
8.	Методика оперативних втручань у хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.	6
9.	Ускладнення при видаленні зубів (кровотеча, альвеоліт, альвеолоневрит). Їх лікування та профілактика. Лікування та профілактика ускладнень травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки (травматичний остеомієліт, травматичний верхньощелепний синусит та ін.). Алгоритм дій хірурга-стоматолога на амбулаторному прийомі.	6
10.	Післяопераційне лікування хворих із травматичними ушкодженнями та запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки.	4
11.	Диференційований залік	2
	Всього	60

Лекції – не заплановано робочим навчальним планом.

Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Структура і організація хірургічної стоматологічної населенню України. Ознайомлення з роботою лікаря хірурга-стоматолога. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань в залежності анатомо-фізіологічних особливостей будови щелепно-лицевої ділянки.	3	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Методи обстеження хворого. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта з хірургічною стоматологічною патологією. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики.	3	
3.	Стоматологічний інструментарій рекомендований для виконання хірургічних маніпуляцій у порожнині рота. Санітарно-епідемічні вимоги роботи лікаря хірурга-стоматолога.	3	
4.	Методика місцевого знеболення при амбулаторних хірургічних втручаннях на верхніх та нижній щелепах.	3	

5.	Методики типового і нетипового видалення зубів на верхніх та нижній щелепах.	3	
6.	Показання та протипоказання до оперативного втручання в амбулаторній хірургічній стоматологічній практиці. Методика проведення оперативних втручань: періостотомії при підокісному абсцесі; альвеолотомії, резекції верхівки кореня, гемісекції, короно-радикулярної сепарації.	3	
7.	Методика обстеження хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.	3	
8.	Методика оперативних втручань у хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.	3	
9.	Ускладнення при видаленні зубів (кровотеча, альвеоліт, альвеолоневрит). Їх лікування та профілактика. Лікування та профілактика ускладнень травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки (травматичний остеомієліт, травматичний верхньощелепний синусит та ін.). Алгоритм дій хірурга-стоматолога на амбулаторному прийомі.	3	
10.	Післяопераційне лікування хворих із травматичними ушкодженнями та запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки.	3	
	Всього	30	

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №1. Структура і організація хірургічної стоматологічної населенню України. Ознайомлення з роботою лікаря хірурга-стоматолога. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань в залежності анатомо-фізіологічних особливостей будови щелепно-лицевої ділянки.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: надання стоматологічної допомоги населенню – один із найпоширеніших видів медичних послуг. Правильна організація хірургічної стоматологічної допомоги сприяє якісному лікуванню хворих, забезпечує умови для проведення профілактичних заходів.

Мета: ознайомити студентів із організацією роботи та структурою хірургічного відділення (кабінету) стоматологічної поліклініки та відділення щелепно-лицевої хірургії клінічної лікарні, їх обладнанням, документацією.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Збирання медичної інформації про стан пацієнта.
2. Планування та проведення заходів профілактики стоматологічних захворювань.
3. Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.
4. Організація проведення лікувально-евакуаційних заходів.
5. Організація та проведення стоматологічної диспансеризації осіб, що підлягають диспансерному нагляду.
6. Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
7. Ведення медичної документації.
8. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.

Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.
Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія. Стоматологія дитячого віку.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи. Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів. Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Види хірургічної стоматологічної допомоги: поліклінічна і стаціонарна (невідкладна і планова).
2. Особливості організації надання допомоги в екстремальних ситуаціях.
3. Організація роботи і оснащення хірургічного відділення (кабінету) стоматологічної поліклініки, щелепно-лицевого відділення стаціонару, операційної, перев'язувальної.
4. Спеціальне обладнання, апаратура та інструменти для обстеження хворих і виконання стоматологічних втручань.
5. Медична документація в хірургічному відділенні (кабінеті) стоматологічної поліклініки та в щелепно-лицевому відділенні лікарні. Показники роботи хірурга-стоматолога.
6. Показання до госпіталізації хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки, особливості їх обстеження та реабілітації.
7. Особливості обстеження хворих із захворюваннями зубощелепної системи, пошкодженнями, запальними процесами, доброякісними, злоякісними та пухлиноподібними утвореннями, природженими і набутими дефектами, деформаціями щелепно-лицевої ділянки.
8. Значення особистого спілкування лікаря з хворим.

9. Емоційні фактори, пов'язані із захворюваннями, пошкодженнями і дефектами обличчя та лікуванням, що проводиться.
10. Деонтологія та лікарська етика в хірургічній стоматології і щелепно-лицевій хірургії.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Продемонструвати вміння застосовувати принципи медичної деонтології у хірургічній стоматологічній практиці.
2. Продемонструвати володіння сучасними методами та принципами санітарно-просвітницької роботи.
3. Визначити основні структурні підрозділи організації стоматологічної хірургічної допомоги населенню України.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихреева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
3. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколупа. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №2. Методи обстеження хворого. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта з хірургічною стоматологічною патологією. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: у практиці хірурга-стоматолога важливе місце займає обстеження хворих, що є основою для встановлення правильного діагнозу та призначення ефективного лікування.

Мета: навчити методиці обстеження щелепно-лицевої ділянки, ознайомити з додатковими методами обстеження, що використовуються в хірургічній стоматології.

Навчальні цілі заняття:

- *фахові компетентності:*
 1. Збирання медичної інформації про стан пацієнта.
 2. Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
 3. Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.
- *загальні компетентності:*
 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 3. Навички міжособистісної взаємодії.
 4. Навики здійснення безпечної діяльності.
 5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.
Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.

Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.
-----------------------------	--	--

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Збір суб'єктивних даних хворого: Скарги на момент звернення до медичної установи.
2. Анамнез хвороби: розвиток захворювання, його динаміка, попереднє лікування.
3. Анамнез життя: спадкові, перенесені та супутні захворювання, шкідливі звички - вживання наркотиків, алкогольних напоїв, паління; спадковість, алергологічний анамнез.
4. Об'єктивне обстеження: загальний стан, свідомість. Обстеження органів і систем у стаціонарі.
5. Обстеження щелепно-лищевої ділянки. Огляд обличчя. Пальпація. Огляд органів та м'яких тканин порожнини рота, обстеження зубів.
6. Загальноклінічні, лабораторні та спеціальні методи дослідження.
7. Дослідження функції рухових і чутливих нервів.
8. Обстеження слинних залоз та їх проток, скронево-нижньощелепних суглобів, лімфатичного апарату обличчя та шиї.
9. Встановлення характеру та величини дефектів і деформацій тканин обличчя і порожнини рота, стан навколишніх тканин.
10. Оцінка ступеня, анатомічних, функціональних і естетичних порушень.
11. Об'єктивні методи дослідження із застосуванням сучасної діагностичної апаратури.
12. Рентгенологічні: рентгенографія, томографія, панорамна рентгенографія і пантомографія.
13. Застосування штучного контрастування.
14. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, радіоізотопна, ультразвукова діагностика, дистанційна та контактна термографія.
15. Морфологічні методи: цитологічне дослідження відбитків, зішкрябів, пункційного матеріалу; гістологічне дослідження біопсійного матеріалу.
16. Методи функціональної діагностики: рео-, поляро- та електроміографія, електроодонтодіагностика.
17. Застосування комп'ютерів у діагностиці: розшифрування рентгенограм, планування операцій, результатів лікування.
18. Обсяг обстеження хворих з патологією щелепно-лищевої ділянки під час лікування в умовах поліклініки та стаціонару, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Демонструвати вміння збирати скарги та анамнез.
2. Демонструвати вміння заповнення медичної документації.
3. Провести пальпаторне дослідження при запальних захворюваннях, пошкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки.
4. Вміти взяти мазок, відбиток для цитологічного дослідження.
5. Відпрацювати методику огляду і пальпації щелепно-лицевої ділянки при позаротовому обстеженні.
6. Відпрацювати методику огляду та пальпації присінка ротової порожнини.
7. Відпрацювати методику огляду та пальпації власне ротової порожнини.
8. Відпрацювати методику огляду, перкусії, визначення ступеня рухомості зубів, глибини зубо-ясенних кишень.
9. Відпрацювати методику визначення ступеня обмеженого відкривання рота.
10. Навчитися виписувати скерування на додаткові методи обстеження.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихрева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
3. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколупа. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №3. Стоматологічний інструментарій рекомендований для виконання хірургічних маніпуляцій у порожнині рота. Санітарно-епідемічні вимоги роботи лікаря хірурга-стоматолога.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: вибір хірургічного інструментарію перед та під час проведення оперативного втручання у клініці хірургічної стоматології значною мірою визначає якість та час маніпуляції, що проводиться. Вдалий вибір тих чи інших щипців, елеваторів, голкотримачів, затискачів та ін. може значно зменшити травматичність втручання та створити умови для більш сприятливого перебігу післяопераційного періоду.

Мета: навчити студентів вибирати необхідний інструментарій відповідно до анатомо-топографічних особливостей, об'єму планованого чи здійснюваного втручання та клінічної ситуації.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання.
2. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
3. Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатомо-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Асептика і антисептика при операціях на обличчі та в порожнині рота.
2. Підготовка ротової порожнини до операції.
3. Обробка операційного поля.
4. Стерилізація інструментів і перев'язувального матеріалу, матеріалу для накладання швів (шовк, кетгут, нитки із синтетичних матеріалів).
5. Підготовка рук хірурга до операції.
6. Особливості догляду за амбулаторними та стаціонарними хворими із запальними захворюваннями, пошкодженнями та після планових оперативних втручань в щелепно-лицевій ділянці, їх харчування.
7. Внутрішньогоспітальна інфекція в стоматологічній поліклініці та щелепно-лицевому стаціонарі, шляхи передачі інфекції.
8. Захист пацієнтів і медичного персоналу від госпітальної інфекції, вірусного гепатиту, ВІЛ-інфекції та інших.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Дезінфекція виробів медичного призначення хімічним методом
2. Передстерилізаційне очищення
3. Стерилізація - паровий метод
4. Стерилізація - повітряний метод
5. Стерилізація - хімічний метод

6. Контроль якості передстерилізаційного очищення - азопірамова проба
7. Контроль якості передстерилізаційного очищення - фенолфталеїнова проба
8. Обробка індивідуальних стоматологічних наборів
9. Дезінфекція стоматологічних наконечників

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихреева, В.М. Бурмистрова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
3. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколуца. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №4. Методика місцевого знеболення при амбулаторних хірургічних втручаннях на верхніх та нижній щелепах.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: місцева анестезія є основним методом знеболення в практичній роботі лікаря стоматолога та щелепно-лицевого хірурга, як в умовах поліклініки, так і в умовах щелепно-лицевого стаціонару. Усі хірургічні маніпуляції вимагають попереднього адекватного знечуження ділянки втручання. Правильно виконана провідникова чи інфільтраційна анестезія є запорукою успішного виконання оперативного втручання.

Мета: вивчити методики проведення та відпрацювати техніку виконання аплікаційної, інфільтраційної та провідникових анестезій.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Знечулення при хірургічних втручаннях на нижній щелепі.
2. Регіональне (стовбурове) знечулення.
3. Методика виключення гілок трійчастого нерва (мандибулярна та торусальна анестезія, ментальна, щічна та язикова, туберальна, піднебінна, різцева, інфраорбітальна).
4. Внутрішньо- і зовнішньоротові способи знечулення.
5. Показання і протипоказання до застосування.
6. Помилки, ускладнення, їх профілактика та лікування.
7. Поєднання провідникового та інфільтраційного знечулення при оперативних втручаннях на щелепно-лицевій ділянці, операціях видалення зубів.
8. Протипоказання до застосування місцевого знечулення.
9. Підокісна анестезія, показання, методика, ускладнення.
10. Інтралігаментарна анестезія, показання, методика, переваги та недоліки, ускладнення.
11. Внутрішньопульпарна анестезія, показання, методика, ускладнення.
12. Внутрішньокісткова анестезія, показання, методика, ускладнення.
13. Помилки та ускладнення при місцевому знечуленні: введення тканинних отрут, пошкодження нервів і судин, м'язів, інфікування, інші.
14. Післяін'єкційне зведення щелеп.
15. Загальні ускладнення: реакції з боку серцево-судинної системи і ЦНС - зомління, колапс; анафілактичний шок, інші алергічні реакції.
16. Надання невідкладної допомоги.
17. Премедикація, її принципи, завдання, дія. Показання до застосування. Особливості проведення в умовах поліклініки і стаціонару.

18. Групи та клініко-фармакологічна характеристика лікарських засобів, які застосовуються для премедикації (анальгетиків, транквілізаторів, антигістамінних засобів та ін.).
19. Види премедикації, що застосовує лікар-стоматолог і анестезіолог.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Володіти методами виконання місцевого знеболювання в щелепно-лицевій ділянці (аплікаційне, інфільтративне).
2. Володіти методами виконання провідникового знеболювання на верхній щелепі.
3. Володіти методами виконання провідникового знеболювання на нижній щелепі.
4. Критерії вибору стоматологічних щипців.
5. Критерії вибору стоматологічних елеваторів.
6. Критерії вибору леза скальпеля, голкотримача та ін.
7. Особливості використання ротаційних інструментів у хірургічній стоматології.
8. Методика використання хірургічної голки, голкотримача та шовного матеріалу.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихрева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
3. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколуца. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №5. Методики типового і нетипового видалення зубів на верхніх та нижній щелепах.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: видалення зуба є однією з найпоширеніших операцій у поліклінічній стоматологічній практиці. Встановлення показів та протипоказів до видалення зуба, вибір інструментарію та методика втручання відіграють важливу роль у якості проведення втручання та його наслідків.

Мета: навчити студентів різноманітних методик видалення зубів, залежно від групи зубів, щелепи, на якій вони розташовані.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Інструменти для видалення зубів, їх будова та принципи роботи.
2. Показання та протипоказання до операції видалення зубів.
3. Особливості підготовки хворого і проведення операції у хворих із змінами серцево-судинної системи, захворюваннями крові та іншими системними порушеннями, у вагітних і дітей.
4. Типове видалення зубів: Підготовка операційного поля.
5. Методика видалення зуба з урахуванням анатомічних умов, будови та механізму дії інструментів.
6. Розміщення та положення лікаря і хворого при видаленні зубів.
7. Інструментарій для видалення зубів.
8. Види щипців, елеваторів, їх будова, механізм роботи, призначення.
9. Видалення зубів щипцями.
10. Окремі етапи видалення зубів щипцями.
11. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів.
12. Техніка та механіка застосування елеваторів різних типів.
13. Загоєння рани після типового видалення зуба.
14. Методика видалення третього великого корінного зуба на нижній щелепі при неповному його прорізуванні або неправильному положенні.
15. Атипове видалення зубів: показання, методика, знеболення, інструментарій.
16. Обробка рани після видалення зуба і догляд за нею.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Провести типове видалення зубів.
2. Провести нетипове видалення зубів.
3. Провести видалення напівретинованих та ретинованих зубів.
4. Відпрацювати на фантомі етапи операції видалення зуба.
5. Відпрацювати положення хворого і лікаря при проведенні операції видалення зуба.
6. Відпрацювати способи тримання інструментарію для видалення зубів.
7. Відпрацювати на фантомі методику видалення окремих груп зубів на верхній та нижній щелепах.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. — Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. — Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. — 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. — 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. — Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. — М.: Медицина, 1990.—576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. — Киев: 2002. — 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихреева, В.М. Бурмирова. — Л. Медицина, 1086. — 272с.
3. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколуца. — Полтава: АСМІ. 2002. — 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №6. Показання та протипоказання до оперативного втручання в амбулаторній хірургічній стоматологічній практиці. Методика проведення оперативних втручань: періостотомії при підокісному абсцесі; альвеолотомії, резекції верхівки кореня, гемісекції, короно-радикулярної сепарації.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: поруч із видаленням зубів зубозберігаючі методики лікування гострої та хронічної періодонтальної патології становлять левову частку оперативних втручань, що проводяться у клініці хірургічної стоматології.

Мета: навчити студентів здійснювати такі найбільш поширені оперативні втручання як періостотомія, компактостеотомія, гемісекція зуба, ампутація кореня зуба, резекція верхівки кореня.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Класифікація періодонтиту та періоститу, остеомієліту.
2. Гострий серозний та гнійний періодонтит, загострення хронічного періодонтиту. Етіологія, патогенез патологічна анатомія, шляхи поширення інфекційного процесу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, хірургічне лікування.
3. Хронічний періодонтит. Класифікація. Клінічна та рентгенологічна діагностика, диференціальна діагностика, хірургічні методи лікування.
4. Операції: резекція верхівки кореня зуба, гемісекція, ампутація кореня зуба, реплантація, трансплантація зуба та інші.
5. Операція реплантації зубів (види операцій, методика видалення і обробка зуба). Особливості зрощення після реплантації. Показання до операції та техніка її виконання на різних групах зубів. Можливі ускладнення і прогноз.
6. Гострий гнійний періостит щелеп. Патогенетичний зв'язок з періодонтитом. Поширення запального процесу залежно від розташування коренів різних груп зубів. Патологічна анатомія. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Показання до видалення зуба у разі гострого одонтогенного періоститу щелеп.
7. Хронічний періостит. Клініка, лікування.
8. Підгостра та хронічна стадія остеомієліту щелеп. Клінічна та рентгенологічна картина різних його форм (секвеструючої, рарифікуючої, гіперпластичної), диференціальна діагностика. Особливості перебігу на верхній і нижній щелепах.
9. Первинно-хронічний остеомієліт. Комплексне лікування на різних стадіях розвитку. Перебіг остеомієліту верхньої та нижньої щелеп різного походження

10. Лікування залежно від особливостей патогенезу захворювання. Терміни та техніка виконання секвестрнекректомії.
11. Можливі ускладнення: резорбційний перелом, дефект і деформація щелеп, сепсис, пневмонія та ін.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Здійснити розкриття субперіостальних абсцесів.
2. Здійснити розкриття абсцесів м'яких тканин, флегмон.
3. Продемонструвати розсічення та висічення слизової оболонки при перикоронітах.
4. Володіти методикою видалення секвестрів при обмеженому остеомієліті.
5. Вміти виконати хірургічне лікування хронічного періодонтиту (резекція верхівки, гемісекція, ампутація, короно-радикулярна сепарація, реплантація).
6. Провести зондування нориці, протоків слинних залоз, видалення конкрементів з протоків.
7. Оволодіти методикою проведення операції періостотомії.
8. Оволодіти методикою проведення операції резекції верхівки кореня.
9. Оволодіти методикою проведення операції компактостеотомії
10. Оволодіти методикою проведення операції гемісекції зуба.
11. Оволодіти методикою проведення операції ампутації кореня зуба.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихрева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
3. Травматология та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколуца. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №7. Методика обстеження хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: пошкодження м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, травми зубів та кісток лицевого скелету становлять близько 5 % травматичних ушкоджень людини. До компетенції хірурга-стоматолога належить своєчасна діагностика вказаної патології, діагностика можливих ускладнень, встановлення потреби залучення лікарів інших спеціальностей та визначення показів до амбулаторного чи стаціонарного лікування у кожному конкретному клінічному випадку.

Мета: навчити студентів діагностувати пошкодження м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, травми зубів та кісток лицевого скелету. Проводити обстеження вказаної категорії хворих, визначати потребу та інтерпретувати результати додаткових методів обстеження. Встановлювати потребу стаціонарного лікування травматичних хворих.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.

Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.
Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія. Стоматологія дитячого віку.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи. Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів. Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Збір суб'єктивних даних хворого:
2. Скарги на момент звернення до медичної установи.
3. Анамнез хвороби: розвиток захворювання, його динаміка, попереднє лікування.
4. Анамнез життя: спадкові, перенесені та супутні захворювання, шкідливі звички - вживання наркотиків, алкогольних напоїв, паління; спадковість, алергологічний анамнез.
5. Об'єктивне обстеження: загальний стан, свідомість. Обстеження органів і систем у стаціонарі.
6. Обстеження щелепно-лицевої ділянки. Огляд обличчя. Пальпація. Огляд органів та м'яких тканин порожнини рота, обстеження зубів.
7. Загальноклінічні, лабораторні та спеціальні методи дослідження.
8. Дослідження функції рухових і чутливих нервів. Обстеження слинних залоз та їх проток, скронево-нижньощелепних суглобів, лімфатичного апарату обличчя та шиї.
Встановлення характеру та величини дефектів і деформацій тканин обличчя і порожнини рота, стан навколишніх тканин.
9. Оцінка ступеня, анатомічних, функціональних і естетичних порушень.
10. Об'єктивні методи дослідження із застосуванням сучасної діагностичної апаратури.
Рентгенологічні: рентгенографія, томографія, панорамна рентгенографія і пантомографія. Застосування штучного контрастування.

11. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, радіоізотопна, ультразвукова діагностика, дистанційна та контактна термографія.
12. Морфологічні методи: цитологічне дослідження відбитків, зішкрябів, пункційного матеріалу; гістологічне дослідження біопсійного матеріалу.
13. Методи функціональної діагностики: рео-, поляро- та електроміографія, електроодонтодіагностика.
14. Застосування комп'ютерів у діагностиці: розшифрування рентгенограм, планування операцій, результатів лікування.
15. Обсяг обстеження хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки під час лікування в умовах поліклініки та стаціонару, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Демонструвати вміння збирати скарги та анамнез.
2. Демонструвати вміння заповнення медичної документації.
3. Провести пальпаторне дослідження при запальних захворюваннях, пошкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки.
4. Особливості суб'єктивного обстеження хворих із травматичними ушкодженнями ЩЛД.
5. Зовнішньоротове обстеження хворих із травматичними ушкодженнями ЩЛД.
6. Внутрішньоротове обстеження хворих із травматичними ушкодженнями ЩЛД.
7. Інтерпретація променевих методів обстеження хворих із травматичними ушкодженнями ЩЛД.
8. Встановлення показів до госпіталізації хворих із травматичними ушкодженнями ЩЛД.
9. Діагностика пошкодження суміжних органів і систем у хворих із травматичними ушкодженнями ЩЛД.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

1. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
2. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
4. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
5. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
6. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
7. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
8. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
9. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

1. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
2. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихрева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.

3. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколупа. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
4. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №8. Методика оперативних втручань у хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: навіть дрібні ушкодження м'яких тканин обличчя чи травми зубів можуть привести до значних естетичних та функціональних наслідків. Це формулює високі вимоги до своєчасності, об'єму та якості первинної хірургічної їх обробки

Мета: опрацювати методики та принципи первинної хірургічної обробки травматичних ушкоджень зубів та м'яких тканин ЩЛД. Оволодіти методами транспортної іммобілізації щелеп та методам профілактики ранніх післятравматичних ускладень.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Травма м'яких тканин ЩЛД.
2. Хірургічна обробка ран оболоччя.
3. Види швів.
4. Травми зубів.
5. Іммобілізація зубів. Її способи.
6. Переломи щелеп.
7. Тимчасова та постійна іммобілізація. Її види.
8. Міжзубне лігатурне зв'язування, стандартні транспортні пов'язки.
9. Ортопедичні методи фіксації щелеп.
10. Види шин.
11. Назубні шини, їх види.
12. Зубо ясенні шини.
13. Наясенні шини покази до їх використання.
14. Хірургічні методи фіксації відламків щелеп.
15. Остеосинтез, його види.
16. Покази та протипокази до проведення остеосинтезу.
17. Хірургічно-ортопедичні методи фіксації відламків. Їх види, покази та протипокази.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Вміти виконати хірургічне лікування при травмі зубів та м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки
2. Оволодіти методикою зашивання ран слизової оболонки порожнини рота
3. Оволодіти методикою зашивання ран шкіри обличчя.
4. Оволодіти методикою первинної хірургічної обробки проникаючих поранень обличчя.
5. Оволодіти методикою фіксації зубів за допомогою гладкої шини-скоби.
6. Оволодіти методикою фіксації зубів за допомогою сучасних адгезивних методик.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

10. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
11. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
12. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
13. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
14. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
15. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
16. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
17. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
18. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

5. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
6. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихрева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
7. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколупа. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
8. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №9. Ускладнення при видаленні зубів (кровотеча, альвеоліт, альвеолоневрит). Їх лікування та профілактика. Лікування та профілактика ускладнень травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки (травматичний остеомієліт, травматичний верхньощелепний синусит та ін.). Алгоритм дій хірурга-стоматолога на амбулаторному прийомі.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: видалення зуба є одним із найпоширеніших хірургічних втручань у щелепно-лицевій ділянці. Під час оперативного втручання можуть виникнути загальні та місцеві ускладнення, які вимагають від лікаря-стоматолога знань та вмінь щодо їхнього запобігання, клінічної оцінки, діагностики та лікування.

Мета: Розглянути із студентами методи сучасної діагностики та лікування ускладнень які виникають під час видалення зубів.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Ускладнення під час видалення зубів і коренів.
2. Попадання зуба в дихальні шляхи та травний канал.
3. Перелом і вивих сусідніх зубів.
4. Злам частин коміркового відростку, перелом і вивих щелеп.
5. Пошкодження дна верхньощелепної пазухи і проштовхування в неї кореня зуба.
6. Кровотеча під час видалення зуба, їх профілактика.
7. Лікувальна тактика при цих ускладненнях, їх профілактика.
8. Ускладнення після видалення зуба.
9. Кровотеча. Етіологія.
10. Засоби зупинення кровотечі з рани м'яких тканин і кісток.
11. Хірургічні, фармакологічні і біологічні методи боротьби з післяопераційною кровотечею. Післяопераційний комірковий біль.
12. Альвеоліт, причини виникнення, профілактика.
13. Лікування інших післяопераційних ускладнень.
14. Хірургічні втручання на комірковому відростку з метою підготовки до ортопедичного лікування.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Провести зупинку кровотечі після видалення зуба.
2. Здійснити тампонування та ушивання ямки при перфорації верхньощелепної пазухи.

3. Продемонструвати методи надання невідкладної допомоги - проведення штучного дихання, закритого масажу серця.
4. Оволодіти методикою лікування альвеоліту.
5. Оволодіти методикою діагностики ороантральних сполучень.
6. Оволодіти методикою усунення ороантральних сполучень.
7. Оволодіти методикою зупинки післяекстракційної кровотечі.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

19. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
20. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
21. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
22. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
23. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
24. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
25. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
26. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
27. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

9. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
10. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихреева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
11. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколупа. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
12. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«Затверджено»
на засіданні кафедри
хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії

Завідувач кафедри
д. мед. н., проф. Варес Я. Е.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Навчальна дисципліна	Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології
Змістовий №	1
Тема заняття	Тема №10. Післяопераційне лікування хворих із травматичними ушкодженнями та запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки.
Курс	IV
Факультет	Стоматологічний

Актуальність теми: успіх хірургічного лікування запальних та травматичних уражень ЩЛД значною мірою залежить від догляду за пацієнтом та ділянкою втручання у післяопераційному періоді. Належна та своєчасна увага до післяопераційних ран, швів, назубних шин та ін. сприяють швидкій реабілітації пацієнтів.

Мета: Вивчити принципи та регламент догляду за різними типами післяопераційних ран.

Навчальні цілі заняття:

➤ *фахові компетентності:*

1. Діагностування невідкладних станів.
2. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
3. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології.
4. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

➤ *загальні компетентності:*

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. Навички міжособистісної взаємодії.
4. Навики здійснення безпечної діяльності.
5. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Методи навчання:

Підготовчий етап – фронтальне усне опитування.

Основний етап – практичний тренінг.

Заключний етап – виконання навичок.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Попередні:		
Анатомія. Фізіологія.	Знати анатоμο-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: - будову верхньої та нижньої щелеп; - іннервацію та васкуляризацію цих ділянок; - будову лімфатичної системи голови та шиї; - будову м'язів голови та шиї; - будову органів голови та шиї.	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки.
Топографічна анатомія.	Знати топографію органів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки.
Гістологія.	Знати гістологічну структуру тканин щелепно-лицевої ділянки.	Вміти пояснити етапи виготовлення цитологічних, гістологічних препаратів.
Мікробіологія.	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини.	Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.

Променева діагностика.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД).
Терапевтична стоматологія.	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів.
Стоматологія дитячого віку.	Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів.

План і організаційна структура навчального заняття з дисципліни

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год 30 хв, в тому числі 10 хв. на перерву.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготовчий етап (30хв)

Обґрунтувати значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомити студентів з конкретною метою та планом заняття.

Провести стандартизований контроль вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

- *Організаційна частина заняття:* перевірка присутності, оцінка зовнішнього вигляду та форми одягу.
- *Повідомлення теми, мети заняття.*

Матеріали методичного забезпечення підготовчого етапу заняття:

Питання до фронтального опитування:

1. Загальні принципи репарації тканин.
2. Загоювання ран первинни та вторинним натягом.
3. Особливості роботи із гнійними ранами.
4. Види загоювання кісток.
5. Терміни іммобілізації при переломах щелеп.
6. Види загоювання вивихнутих зубів.
7. Терміни іммобілізації.
8. Особливості харчування пацієнтів із травмою ЩЛД.

Основний етап: формування професійних навичок і вмінь (180 хв)

Проведення професійного тренінгу.

Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок.

1. Продемонструвати вміння застосовувати принципи медичної деонтології у хірургічній стоматологічній практиці.
2. Продемонструвати володіння сучасними методами та принципами санітарно-просвітницької роботи.
3. Перев'язка післяопераційної рани при періостотомії.
4. Перев'язка післяопераційної рани при одонтогенних абсцесах і флегмонах.
5. Промивання верхньощелепного синуса.
6. Заміна міжщелепних гумових тяг.

Заключний етап (60 хв)

Підведення підсумків заняття.

Демонстрація студентами виконання практичних навичок

Література:

Основна література:

28. Маланчук В. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. / Маланчук В. О. — К. : Здоров'я, 2011. — 424 с.
29. Бернадский Ю.И. – Травматология и восстановительная хирургия челюстно-лицевой области.-Киев: Вища школа. 1999.-389 с.
30. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. – Щелепно-лицева хірургія екстремальних ситуацій: Навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів стоматологів.-Полтава, 2000.-221с.
31. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології.- Львів: Галдент, 2008. – 152 с.
32. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології /за редакцією проф. І.Я. Ломницького /- Львів: Галдент, 2011. – 60 с.
33. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
34. Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990.–576 с.
35. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. – Киев: 2002. – 1022 с.
36. Тимофеев О. О. Щелепно-лицева хірургія. / О. О. Тимофеев. — К. : Медицина, 2011. — 792 с.

Додаткова література:

13. Диагностика и лечение ранений / Под редакцией Шапошникова Ю.Г.-Москва.: Медицина, 1984.-340с.
14. Ожоги: руководство для врачей /Под ред. Б.С. Вихреева, В.М. Бурмирова. – Л. Медицина, 1086. – 272с.
15. Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки: Збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету /О.В. Рибалов, Л.М. Саяпіна, І.В. Яценко, О.О. Розколупа. – Полтава: АСМІ. 2002. – 197с.
16. Чистякова В.Ф. Травма лица и головного мозга.- Киев: Здоров'я, 1977.- 103с.

Оцінювання дисципліни

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми виробничої лікарської практики для студентів 4-го курсу стоматологічного факультету.

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок та балів за підсумковий контроль. Виконання практичних навичок щоденно перевіряє безпосередній керівник практики від бази та візує їх виконання у щоденнику практики студента. Керівник практики від Університету систематично здійснює контроль ведення щоденників студентами.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей. Одним із видів діяльності студентів та контролю його з боку керівника від бази практики є ведення щоденника виробничої практики (див. додаток 1). Щоденник є основним документом на період виробничої практики, включаючи її захист. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати в щоденник все, що зроблено за добу. У ньому ж, в загальній послідовності відображається суспільно-корисна робота (випуски санітарних бюлетенів, написання рефератів, проведення бесід в організованих колективах та ін.).

Студент щоденно повинен подавати щоденник на перевірку та підпис безпосередньому керівникові від бази практики.

Після завершення практики студент заповнює підсумковий звіт про виконану роботу. Після закінчення виробничої практики, складання цифрового та текстового звітів студенту видається характеристика та рецензія на щоденник підписані безпосереднім керівником виробничої практики та загальним керівником від бази практики (див. додаток 1).

При написанні характеристики та рецензії слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками. Характеристика повинна бути завірена печаткою лікувального закладу, де проводилась виробнича практика. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом безпосереднього керівника від бази практики щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового заняття.

В програмі була застосована така система оцінювання.

Поточне оцінювання. Керівник від бази практики щоденно аналізує та здійснює контроль роботи студентів у відділеннях (студент не повинен мати пропусків), якість ведення щоденника, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Перед демонстрацією вміння чи практичної навички студент детально описує та обґрунтовує методику її проведення безпосередньому керівнику від бази практики. Після опису маніпуляції студент може бути допущеним до її виконання в клініці під контролем керівника.

Поточне оцінювання вмінь та практичних навичок здійснюється наступним чином:

№ з/п	Перелік практичних навичок	Бали (від 3 до 5)
1.	Продемонструвати вміння застосовувати принципи медичної деонтології у хірургічній стоматологічній практиці.	
2.	Продемонструвати володіння сучасними методами та принципами санітарно-просвітницької роботи.	
3.	Визначити основні структурні підрозділи організації стоматологічної хірургічної допомоги населенню України.	
4.	Демонструвати вміння збирати скарги та анамнез.	
5.	Демонструвати вміння заповнення медичної документації.	
6.	Провести пальпаторне дослідження при запальних захворюваннях, пошкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки,.	
7.	Вміти взяти мазок, відбиток для цитологічного дослідження.	

8.	Володіти методами виконання місцевого знеболювання в щелепно-лицевій ділянці (аплікаційне, інфільтративне).	
9.	Володіти методами виконання провідникового знеболювання на верхній щелепі.	
10.	Володіти методами виконання провідникового знеболювання на нижній щелепі.	
11.	Провести типове видалення зубів.	
12.	Провести нетипове видалення зубів.	
13.	Провести видалення напівретинованих та ретинованих зубів.	
14.	Здійснити розкриття субперіостальних абсцесів.	
15.	Здійснити розкриття абсцесів м'яких тканин, флегмон.	
16.	Продемонструвати розсічення та висічення слизової оболонки при перикоронітах.	
17.	Володіти методикою видалення секвестрів при обмеженому остеомієліті.	
18.	Провести зупинку кровотечі після видалення зуба.	
19.	Здійснити тампонування та ушивання ямки при перфорації верхньощелепної пазухи.	
20.	Вміти зробити пункцію при запальних процесах щелепно-лицевої ділянки.	
21.	Вміти виконати хірургічне лікування хронічного періодонтиту (резекція верхівки, гемісекція, ампутація, короно-радикулярна сепарація, реплантація).	
22.	Провести зондування нориці, протоків слинних залоз, видалення конкрементів з протоків.	
23.	Вміти виконати хірургічне лікування при травмі зубів та м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки	
24.	Продемонструвати методи надання невідкладної допомоги - проведення штучного дихання, закритого масажу серця.	
Сума балів за засвоєння практичних навичок (72-120):		

5 балів – отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та ґрунтовно описав її на достатньо високому теоретичному рівні, а також продемонстрував засвоєння практичної навички у повному обсязі.

4 бали – отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки. Обсяг продемонстрованої практичної навички був достатнім.

3 бали – отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент може продемонструвати практичну навичку лише на найпростішому рівні.

Навичка вважається не зарахованою, якщо студент усно чи письмово не виклав запропоновану маніпуляцію та/або не надав їй достатній теоретичний опис. Студент не засвоїв практичну навичку в процесі виробничої практики.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік.

Підсумковий контроль студенти складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики. До захисту практики на підсумковому занятті допускається студент, який на 100 % виконав програму виробничої практики, надав обґрунтовані відповіді на запитання щодо змісту щоденника, та набрав мінімальну кількість балів за поточне проходження практики (72 бали), представив звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики.

Критерії оцінювання підсумкового контролю з практики:

Підсумкове заняття виробничої лікарської практики студентів 4-го курсу передбачає розв'язання двох ситуаційних задач, що включає теоретичний опис та демонстрацію вмінь і практичних навичок:

Практична навичка 1 -	збір скарг, анамнезу.
Практична навичка 2 -	огляд хворого, інструментальне обстеження, інтерпретація додаткових методів обстеження.
Практична навичка 3 -	встановлення діагнозу, визначення плану лікування та заповнення відповідної документації.
Практична навичка 4 -	виконання лікувальної маніпуляції.
Практична навичка 5 -	призначення післяопераційного лікування, рекомендації.

Кількість балів за підсумкове заняття виставляється згідно з існуючим положенням від 50 до 80 балів та складається із суми балів за обидві ситуаційні задачі.

Можлива кількість балів за ситуаційну задачу становить від 25 до 40 та складається із суми балів за кожен із п'яти практичних навичок.

8 балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану маніпуляцію та ґрунтовно описав її на достатньо високому теоретичному рівні, а також продемонстрував засвоєння практичної навички у повному обсязі.

7 балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки. Обсяг продемонстрованої практичної навички був достатнім.

6 балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент продемонстрував лише найпростіший рівень виконання навички.

5 балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент не зміг правильно продемонструвати виконання практичної навички.

Практична навичка не зараховується студенту, який письмово не виклав суть необхідної практичної навички та/або не надав їй достатній теоретичний опис. Студент не засвоїв практичну навичку у процесі виробничої практики.

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Повна ретенція та дистопія 38 зуба із нахилом 90° у медіальний бік
2. Вестибулярна дистопія 13 зуба поза межі зубного ряду.
3. Гострий серозний періодонтит 26 зуба
4. Гострий гнійний періодонтит 37 зуба
5. Гострий гнійний періодонтит 44 зуба
6. Гострий гнійний періодонтит 22 зуба
7. Гострий гнійний періодонтит 15 зуба
8. Хронічний гранулематозний періодонтит 21 зуба
9. Хронічний гранулюючий періодонтит 14 зуба
10. Хронічний гранулематозний періодонтит 36 зуба (дистальний корінь)
11. Хронічний гранулематозний періодонтит 27 зуба (дистальний щічний корінь)
12. Хронічний фіброзний періодонтит 45 зуба
13. Гострий серозний перикороніт в ділянці 38 зуба
14. Гострий гнійний перикороніт в ділянці 48 зуба
15. Гострий серозний періостит в ділянці 35 зуба
16. Гострий гнійний періостит в ділянці 22 зуба
17. Гострий гнійний періостит в ділянці 26 зуба
18. Одонтогенний абсцес підочної ділянки справа
19. Одонтогенний абсцес під'язикового валика зліва

20. Гострий епідемічний паротит
21. Гострий серозний лімфаденіт у підщелепній ділянці зліва
22. Гострий серозний лімфаденіт лівої привушно-жувальної ділянки
23. Фурункул верхньої губи зліва
24. Загострення хронічного одонтогенного верхньощелепного синуситу зліва
25. Загострення хронічного калькульозного сіалоаденіту правої підщелепної слинної залози
26. Вкушена рана лівої щоки зліва, що проникає в порожнину рота (невідомий собака)
27. Різана рана лівої підочної ділянки
28. Вкушена рана верхньої губи (невідомий собака)
29. Рвана рана верхньої губи
30. Рвана рана правої щоки, що не проникає в порожнину рота
31. Садно підборідкової ділянки
32. Термічний опік I ступеня лівої щічної ділянки
33. Термічний опік II ступеня лівої щічної ділянки
34. Термічний опік III ступеня лівої щічної ділянки
35. Хімічний опік II ступеня правої щічної ділянки (концентрована сірчана кислота)
36. Травматичний неповний вивих 21 зуба
37. Травматичний вколочений вивих 11 зуба
38. Травматичний повний вивих 21 зуба
39. Травматичний поперечний перелом кореня зуба в ділянці апікальної третини
40. Травматичний поздовжній перелом кореня зуба
41. Травматичний перелом альвеолярного відростка верхньої щелепи в межах 14 – 21 зубів
42. Травматичний перелом альвеолярного відростка нижньої щелепи в межах 43 – 33 зубів
43. Травматичний центральний перелом нижньої щелепи без зміщення відламків
44. Травматичний перелом нижньої щелепи в ділянці кута зліва зі зміщенням відламків
45. Травматичний двобічний перелом нижньої щелепи в ділянці кута зліва та ментальний справа зі зміщенням відламків
46. Травматичний перелом верхньої щелепи за Ле- Фор I
47. Травматичний перелом верхньої щелепи за Ле- Фор II
48. Двобічний передній вивих нижньої щелепи
49. Травматичний перелом виличної кістки справа зі зміщенням
50. Травматичний перелом виличної дуги зліва зі зміщенням

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка за практику заноситься керівником від Університету до щоденника, залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості. Впродовж трьох днів після закінчення практики керівник від Університету подає відомість до відповідного деканату, звіт про проведення практики - до відділу практики Університету. Щоденник практики зберігається на кафедрі впродовж 1 року.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького**

**Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Завідувач кафедри –проф. Варес Я. Е.**

***ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
З ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ***

Прізвище _____

Ім'я _____ По батькові _____

Курс _____ Група _____

Студент _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

проходить виробничу практику з хірургічної стоматології у обсязі обов'язків помічника хірурга
стоматолога на базі _____

(назва лікувального закладу)

у _____

(місто, район, область)

Терміни практики: з _____._____ до _____._____ 20__ р.

Керівник практики від Університету _____

(посада, прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

Загальний керівник від бази практики _____

(посада, прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

Безпосередній керівник від бази практики _____

(посада, прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

Студент прибув " ____ " _____ 20__ р.

вибув " ____ " _____ 20__ р.

Підпис відповідальної особи _____

М.П.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича практика проводиться відповідно до навчального плану підготовки лікарів-стоматологів та програми практики на IV курсі після завершення зимової сесії. Обсяг виробничої лікарської практики з хірургічної стоматології становить 3 кредити (2 тижні).

Під час практики студенти виконують обов'язки помічника хірурга стоматолога на базі відділень та кабінетів хірургічної стоматології обласних, міських, районних закладів охорони здоров'я. Студенти працюють по 6 годин щоденно впродовж 10 робочих днів. У відділі має бути графік роботи студентів. Безпосереднім керівником практики студентів є лікар хірург стоматолог.

Студент до відбуття на практику повинен пройти інструктаж керівника практики від Університету, отримати програму та щоденник практики, направлення на практику.

Студент, прибувши у лікувально-профілактичний заклад (ЛПЗ), повинен подати безпосередньому керівникові від бази практики щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки, уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ЛПЗ.

Звіт про практику студент складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від Університету та від бази практики.

Виробнича практика студента оцінюється 200 бальною системою і враховується при призначенні стипендії нарівні з іншими дисциплінами навчального плану.

Студент, що не виконав вимог практики і отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, підлягає відрахуванню з університету.

Метою викладання навчальної дисципліни «виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології» є фахова підготовка лікаря-стоматолога, яка передбачає засвоєння питань теорії й практики з усіх розділів хірургічної стоматології та основ ЩЛХ, починаючи з організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару до надання ургентної допомоги при невідкладних станах і в вогнищах масового ураження та кваліфікованої хірургічної стоматологічної при захворюваннях ЩЛД.

ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№	Тема	Кількість годин	Дата	Відмітка про зарахування	Підпис
1.	Структура і організація хірургічної стоматологічної населенню України. Ознайомлення з роботою лікаря хірурга-стоматолога. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань в залежності анатомо-фізіологічних особливостей будови щелепно-лицевої ділянки.	6			
2	Методи обстеження хворого. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта з хірургічною стоматологічною патологією. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики.	6			
3	Стоматологічний інструментарій рекомендований для виконання хірургічних маніпуляцій у порожнині рота. Санітарно-епідемічні вимоги роботи лікаря хірурга-стоматолога.	6			
4	Методика місцевого знеболення при амбулаторних хірургічних втручаннях на верхніх та нижній щелепах.	6			
5	Методики типового і нетипового видалення зубів на верхніх та нижній щелепах.	6			
6	Показання та протипоказання до оперативного втручання в амбулаторній хірургічній стоматологічній практиці. Методика проведення оперативних втручань: періостотомії при підокісному абсцесі; альвеолотомії, резекції верхівки кореня, гемісекції, короно-радикулярної сепарації.	6			
7	Методика обстеження хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.	6			
8	Методика оперативних втручань у хворих з травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.	6			
9	Ускладнення при видаленні зубів (кровотеча, альвеоліт, альвеолоневрит). Їх лікування та профілактика. Лікування та профілактика ускладнень травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки (травматичний остеомієліт, травматичний верхньощелепний синусит та ін.). Алгоритм дій хірурга-стоматолога на амбулаторному прийомі.	6			
10	Післяопераційне лікування хворих із травматичними ушкодженнями та запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки.	4			
11	Диференційований залік	2			

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Перелік практичних навичок та вмінь на час проходження виробничої практики «Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології»

1. Продемонструвати вміння застосовувати принципи медичної деонтології у хірургічній стоматологічній практиці.
2. Продемонструвати володіння сучасними методами та принципами санітарно-просвітницької роботи.
3. Визначити основні структурні підрозділи організації стоматологічної хірургічної допомоги населенню України.
4. Демонструвати вміння збирати скарги та анамнез.
5. Демонструвати вміння заповнення медичної документації.
6. Провести пальпаторне дослідження при запальних захворюваннях, пошкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки.
7. Вміти взяти мазок, відбиток для цитологічного дослідження.
8. Володіти методами виконання місцевого знеболювання в щелепно-лицевій ділянці (аплікаційне, інфільтративне).
9. Володіти методами виконання провідникового знеболювання на верхній щелепі.
10. Володіти методами виконання провідникового знеболювання на нижній щелепі.
11. Провести типовоє видалення зубів.
12. Провести нетиповоє видалення зубів.
13. Провести видалення напівретинованих та ретинованих зубів.
14. Здійснити розкриття субперіостальних абсцесів.
15. Здійснити розкриття абсцесів м'яких тканин, флегмон.
16. Продемонструвати розсічення та висічення слизової оболонки при перікоронаритах.
17. Володіти методикою видалення секвестрів при обмеженому остеомієліті.
18. Провести зупинку кровотечі після видалення зуба.
19. Здійснити тампонування та ушивання ямки при перфорації верхньощелепної пазухи.
20. Вміти зробити пункцію при запальних процесах щелепно-лицевої ділянки
21. Вміти виконати хірургічне лікування хронічного періодонтиту (резекція верхівки, гемісекція, ампутація, короно-радикулярна сепарація, реплантація).
22. Провести зондування нориці, протоків слинних залоз, видалення конкрементів з протоків.
23. Вміти виконати хірургічне лікування при травмі зубів та м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки
24. Продемонструвати методи надання невідкладної допомоги - проведення штучного дихання, закритого масажу серця.

Критерії оцінювання виконання практичних навичок:

5 балів – отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та ґрунтовно описав її на достатньо високому теоретичному рівні, а також продемонстрував засвоєння практичної навички у повному обсязі.

4 бали - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки. Обсяг продемонстрованої практичної навички був достатнім.

3 бали – отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент може продемонструвати практичну навичку лише на найпростішому рівні.

Навичка вважається незарахованою, якщо студент усно чи письмово не виклав запропоновану маніпуляцію та/або не надав їй достатній теоретичний опис. Студент не засвоїв практичну навичку в процесі виробничої практики.

Щоденник практики

№ з/п	Дата	Прізвище, ім'я, по-батькові, вік	I, II	Скарги і анамнез захворювання	Дані об'єктивного обстеження	Діагноз	Проведене лікування (що зроблено, етапи лікування, пропис медикаментозних засобів)	Підписи керівників
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	21.01	Карпенко Сергій Вікторович, 34 р	I	Болюча припухлість в ділянці 36 зуба, з'явилась 2 дні тому, поступово збільшувалась. Болі при накушуванні на 36 зуб.	Обличчя асиметричне за рахунок припухлості лівої щокви. Коронка 36 зруйнована. Слизова оболонка в діл. 36 зуба гіперемована, перехідна складка згладжена, болюча при пальпації, симптом флюктуації	Гострий гнійний одонтогенний періостит н/щ в ділянці 36 зуба.	Мандибулярна та інфільтраційна анестезія Sol. Ubistesini 4% - 1,8. Періостотомія довжиною 2 см в межах 35-37 зубів. Рану промито р-ном 3% H ₂ O ₂ та дреновано смужковим гумовим випускником. Призначено: Лінкоміцин 0,5 г 3 р/день 7 днів per os; Лінекс 2 к. 3 р/день 7 днів; Німесил 1 п. 2 р/день 2 дні; Полоскання гіпертонічним розчином 4-5 р/день. Повторний візит 23.01.15	

Перелік практичних навичок та вмінь на час проходження виробничої практики

№ з/п	Перелік практичних навичок	Бали (від 3 до 5)	Дата	Підпис
1.	Продемонструвати вміння застосовувати принципи медичної деонтології у хірургічній стоматологічній практиці.			
2.	Продемонструвати володіння сучасними методами та принципами санітарно-просвітницької роботи.			
3.	Визначити основні структурні підрозділи організації стоматологічної хірургічної допомоги населенню України.			
4.	Демонструвати вміння збирати скарги та анамнез.			
5.	Демонструвати вміння заповнення медичної документації.			
6.	Провести пальпаторне дослідження при запальних захворюваннях, пошкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лищевої ділянки.			
7.	Вміти взяти мазок, відбиток для цитологічного дослідження.			
8.	Володіти методами виконання місцевого знеболювання в щелепно-лищевої ділянці (аплікаційне, інфільтративне).			
9.	Володіти методами виконання провідникового знеболювання на верхній щелепі.			
10.	Володіти методами виконання провідникового знеболювання на нижній щелепі.			
11.	Провести типові видалення зубів.			
12.	Провести нетипові видалення зубів.			
13.	Провести видалення напівретинованих та ретинованих зубів.			
14.	Здійснити розкриття субперіостальних абсцесів.			
15.	Здійснити розкриття абсцесів м'яких тканин, флегмон.			
16.	Продемонструвати розсічення та висічення слизової оболонки при перикоронітах.			
17.	Володіти методикою видалення секвестрів при обмеженому остеомієліті.			
18.	Провести зупинку кровотечі після видалення зуба.			
19.	Здійснити тампонування та ушивання ямки при перфорації верхньощелепної пазухи.			
20.	Вміти зробити пункцію при запальних процесах щелепно-лищевої ділянки.			
21.	Вміти виконати хірургічне лікування хронічного періодонтиту (резекція верхівки, гемісекція, ампутація, короно-радикулярна сепарація, реплантація).			
22.	Провести зондування нориці, протоків слинних залоз, видалення конкрементів з протоків.			
23.	Вміти виконати хірургічне лікування при травмі зубів та м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки			
24.	Продемонструвати методи надання невідкладної допомоги - проведення штучного дихання, закритого масажу серця.			
Сума балів за засвоєння практичних навичок (72-120):				

Безпосередній керівник від бази практики _____

(прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

Загальний керівник від бази практики _____

(прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

М.П.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРАКТИКИ

Підсумковий контроль студенти складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики. До захисту практики на підсумковому занятті допускається студент, який на 100 % виконав програму виробничої практики, надав обґрунтовані відповіді на запитання щодо змісту щоденника, та набрав мінімальну кількість балів за поточне проходження практики (72 бали), представив звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики.

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Повна ретенція та дистопія 38 зуба із нахилом 90° у медіальний бік
2. Вестибулярна дистопія 13 зуба поза межі зубного ряду.
3. Гострий серозний періодонтит 26 зуба
4. Гострий гнійний періодонтит 37 зуба
5. Гострий гнійний періодонтит 44 зуба
6. Гострий гнійний періодонтит 22 зуба
7. Гострий гнійний періодонтит 15 зуба
8. Хронічний гранулематозний періодонтит 21 зуба
9. Хронічний гранулюючий періодонтит 14 зуба
10. Хронічний гранулематозний періодонтит 36 зуба (дистальний корінь)
11. Хронічний ганулематозний періодонтит 27 зуба (дистальний щічний корінь)
12. Хронічний фіброзний періодонтит 45 зуба
13. Гострий серозний перикороніт в ділянці 38 зуба
14. Гострий гнійний перикороніт в ділянці 48 зуба
15. Гострий серозний періостит в ділянці 35 зуба
16. Гострий гнійний періостит в ділянці 22 зуба
17. Гострий гнійний періостит в ділянці 26 зуба
18. Одонтогенний абсцес підочної ділянки справа
19. Одонтогенний абсцес під'язикового валика зліва
20. Гострий епідемічний паротит
21. Гострий серозний лімфаденіт у підщелепній ділянці зліва
22. Гострий серозний лімфаденіт лівої привушно-жувальної ділянки
23. Фурункул верхньої губи зліва
24. Загострення хронічного одонтогенного верхньощелепного синуситу зліва
25. Загострення хронічного калькульозного сіалоаденіту правої підщелепної слинної залози
26. Вкушена рана лівої щоки зліва, що проникає в порожнину рота (невідомий собака)
27. Різана рана лівої підочної ділянки
28. Вкушена рана верхньої губи (невідомий собака)
29. Рвана рана верхньої губи
30. Рвана рана правої щоки, що не проникає в порожнину рота
31. Садно підборідкової ділянки
32. Термічний опік I ступеня лівої щічної ділянки
33. Термічний опік II ступеня лівої щічної ділянки
34. Термічний опік IIIа ступеня лівої щічної ділянки
35. Хімічний опік II ступеня правої щічної ділянки (концентрована сірчана кислота)
36. Травматичний неповний вивих 21 зуба
37. Травматичний вколочений вивих 11 зуба
38. Травматичний повний вивих 21 зуба
39. Травматичний поперечний перелом кореня зуба в ділянці апікальної третини
40. Травматичний поздовжній перелом кореня зуба

41. Травматичний перелом альвеолярного відростка верхньої щелепи в межах 14 – 21 зубів
42. Травматичний перелом альвеолярного відростка нижньої щелепи в межах 43 – 33 зубів
43. Травматичний центральний перелом нижньої щелепи без зміщення відламків
44. Травматичний перелом нижньої щелепи в ділянці кута зліва зі зміщенням відламків
45. Травматичний двобічний перелом нижньої щелепи в ділянці кута зліва та ментальний справа зі зміщенням відламків
46. Травматичний перелом верхньої щелепи за Ле- Фор І
47. Травматичний перелом верхньої щелепи за Ле- Фор ІІ
48. Двобічний передній вивих нижньої щелепи
49. Травматичний перелом виличної кістки справа зі зміщенням
50. Травматичний перелом виличної дути зліва зі зміщенням

Критерії оцінювання підсумкового контролю з практики:

Підсумкове заняття виробничої лікарської практики студентів 4-го курсу передбачає розв'язання двох ситуаційних задач, що включає теоретичний опис та демонстрацію вмінь і практичних навичок:

Практична навичка 1 - збір скарг, анамнезу.

Практична навичка 2 - огляд хворого, інструментальне обстеження, інтерпретація додаткових методів обстеження.

Практична навичка 3 - встановлення діагнозу, визначення плану лікування та заповнення відповідної документації.

Практична навичка 4 - виконання лікувальної маніпуляції.

Практична навичка 5 - призначення післяопераційного лікування, рекомендації.

Кількість балів за підсумкове заняття виставляється згідно з існуючим положенням від 50 до 80 балів та складається із суми балів за обидві ситуаційні задачі.

Можлива кількість балів за ситуаційну задачу становить від 25 до 40 та складається із суми балів за кожну із п'яти практичних навичок.

8 балів – отримує студент, який письмово виклав запроповану маніпуляцію та ґрунтовно описав її на достатньо високому теоретичному рівні, а також продемонстрував засвоєння практичної навички у повному обсязі.

7 балів – отримує студент, який письмово виклав запроповану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки. Обсяг продемонстрованої практичної навички був достатнім.

6 балів – отримує студент, який письмово виклав запроповану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент продемонстрував лише найпростіший рівень виконання навички.

5 балів – отримує студент, який письмово виклав запроповану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент не зміг правильно продемонструвати виконання практичної навички.

Практична навичка не зараховується студенту, який письмово не виклав суть необхідної практичної навички та/або не надав їй достатній теоретичний опис. Студент не засвоїв практичну навичку у процесі виробничої практики.

Підсумковий контроль

Завдання		Бали (від 5 до 8)	Дата	Підпис керівника практики від Університету
Ситуаційна задача №1	Практична навичка 1			
	Практична навичка 2			
	Практична навичка 3			
	Практична навичка 4			
	Практична навичка 5			
Разом за ситуаційну задачу №1				
Ситуаційна задача №2	Практична навичка 1			
	Практична навичка 2			
	Практична навичка 3			
	Практична навичка 4			
	Практична навичка 5			
Разом за ситуаційну задачу №2				
Сума балів за підсумковий контроль				

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів).

	Бали	Оцінка	Підпис керівника практики від Університету
ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ			

ФОРМА ПИСЬМОВОГО ЗВІТУ СТУДЕНТА

1. Коротка характеристика бази (за думкою студента).
2. Оснащення та забезпечення бази інструментарієм і необхідними матеріалами.
3. Щоденне навантаження.
4. Взаємовідносини студента та співробітників базової лікувальної установи.
5. Відмітити, що нового студент засвоїв під час проходження виробничої лікарської практики.
6. Побаження та пропозиції щодо покращення проведення виробничої практики (думка студента).

Підпис студента _____

ХАРАКТЕРИСТИКА

Студента _____, _____ групи _____ курсу
(*прізвище, ім'я, по-батькові*)

Безпосередній керівник від бази практики _____
(*прізвище, ім'я, по-батькові, підпис*)

Загальний керівник від бази практики _____
(*прізвище, ім'я, по-батькові, підпис*)

М.П.

РЕЦЕНЗІЯ НА ЩОДЕННИК

Безпосередній керівник від бази практики _____
(прізвище, ім'я, по-батькові, підпис)

Керівник практики від Університету _____
(прізвище, ім'я, по-батькові, підпис)

ПРИМІТКА. При написанні рецензії на щоденник слід відобразити такі показники: рівень теоретичної підготовки студента, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ етики та деонтології, ставлення студента до оволодіння новими практичними навичками, знання правил оформлення медичної документації та щоденника.

Оцінка за практику _____
(прописом)

«_____» _____ 20____ рік.
(дата захисту практики)

Керівник практики від Університету _____
(прізвище, ім'я, по-батькові, підпис)